

Velkommen til Strategisk kundeforum

Sentralen, 9. november 2023

Agenda

SAK NR.	SAK	ANSVARLIG	Tidspunkt
2023-01-00	Åpning av møtet	Hilde Tonne	14:00
HOVEDTEMAER			
2023-01-01	Mandat – hva Statnett ønsker å få til	Gunnar Løvås	14:10
2023-01-02	Pecha Cucha – din virksomhet og det viktigste overfor Statnett Alle får 3 min til presentasjon "runde rundt bordet i møtet".	Alle	14:15
PAUSE 10 MIN kl. 15:15			
2023-01-03	Refleksjoner etter Høstkonferansen Summing i grupper, oppsummering deles i plenum.	Alle	15:25
2023-01-04	Avslutning og takk for i dag	Hilde Tonne og Gunnar Løvås	15:55

Mandat – Strategisk kundeforum

Formål

- *Strategisk kundeforum* skal (1) sikre dialog med kunder og relevante organisasjoner og (2) det skal arbeide målrettet og effektivt mot samfunnsmessig rasjonelle løsninger i et langsiktig og bærekraftig perspektiv.
- Temaer i *Strategisk kundeforum* rettes mot saker av strategisk betydning i grensesnittet mellom Statnett og vår kundemasse, herunder dagsaktuelle energistrategiske saker.

Medlemmer

- *Strategisk kundeforum* skal bestå av medlemmer som er utpekt av Statnett. Medlemmer skal representere toppledelsen i sin organisasjon eller virksomhet.
- Medlemmer skal representere viktige organisasjoner og er et utvalg av representative virksomheter fra kategoriene nettselskap, kraftprodusent og industri. Geografi og grad av mangfold er relevante forhold Statnett tar med i vurderingen.
- Statnett vil rotere deltakelse over tid, slik at flere virksomheter får anledning til å delta. Det åpnes normalt ikke for stedfortredere. Deltakelse foregår for medlemmenes egen regning.

Møter, underlag og referat

- Statnett vil utarbeide dagsorden. Det avholdes 3-4 møter årlig av varighet på 2-4 timer. Årlig møtekalender avklares før årets start. Konsernsjef vil delta på 2 møter årlig. Statnett leder møtene, ved konserndirektør Kraftsystem & Marked.
- Alle medlemmer ønskes som aktive bidragsyttere i møtene. I forkant av møter kan medlemmer bidra med innspill til dagsorden og saksunderlag.
- Saksunderlag skal være kortfattet på Power Point format som publiseres, sammen med kortfattet referat etter avholdte møter. Referat gir en oppsummering av hovedbudskap som har blitt delt i møtene uten at det navngis hvem som har uttalt hva. Saksunderlag og referat publiseres på Statnetts nettsider.

September 2023

Agenda

SAK NR.	SAK	ANSVARLIG	Tidspunkt
2023-01-00	Åpning av møtet	Hilde Tonne	14:00
HOVEDTEMAER			
2023-01-01	Mandat – hva Statnett ønsker å få til	Gunnar Løvås	14:10
2023-01-02	Pecha Cucha – din virksomhet og det viktigste overfor Statnett Alle får 3 min til presentasjon "runde rundt bordet i møtet".	Alle	14:15
PAUSE 10 MIN kl. 15:15			
2023-01-03	Refleksjoner etter Høstkonferansen Summing i grupper, oppsummering deles i plenum.	Alle	15:25
2023-01-04	Avslutning og takk for i dag	Hilde Tonne og Gunnar Løvås	15:55

Pecha Cucha - din virksomhet og det viktigste overfor Statnett

Alle deler sitt budskap i egen plansje

Hver og en får 3 minutter før presentasjonen automagisk går videre til din sidemann

Gassco AS

Frode Leversund, CEO

Egen virksomhet

- Europa vil ha behov for naturgass i mange år framover
- Vi leverer norsk gass til Europa – sikkert, effektivt og bærekraftig
- Vi balanserer dagens situasjon samt at vi utvikler nye verdikjeder

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Sikker og pålitelig strøm til anlegg i drift
- Riktig prioritet i nettutvikling
- Utvikling av fremtidige energisystemer må være godt koordinerte – samarbeid viktig!

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Utvikling av fremtidige energisystemer, helhetlig nettutvikling som ivaretar og skaper verdi

Fortescue Energy

Thor Magnus Rovik, Country Manager

Egen virksomhet

- Internasjonalt metall- og energiselskap
- Real zero – dekarbonisert innen 2030
- Internasjonal leder for utvikling av grønn energi og teknologi

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Produksjon av grønn hydrogen og ammoniakk i Norge
- Forutsigbar tilgang til grønn kraft
- Kapasitet – nett, kraft, prosesser

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Norsk konkurransekraft

Hydro

Arvid Moss, Konserndirektør Energi

Egen

- 5 aluminiumsverk, 17 TWh/år; Operatør for 13,7 TWh vann- og vindkraft; eierskap til 9,4 TWh vannkraft
- Hydro har stort kraftbehov fra 2030 og framover
- Hydro ønsker å utvikle mer fornybar kraft til det norske markedet

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Behov for nettkapasitet for å avkarbonisere aluminiumsproduksjonen og bygge ny fornybar kraftproduksjon
- Konkurransedyktig tariffing av industrien; tariffmodell og kostnadseffektiv nettutbygging
- Akseptabel forsyningsikkerhet for metallverkene

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Statnetts strategi for nettutbygging – framdrift, kostnadseffektivitet og bærekraft
- Kriterier for tilknytning til nettet herunder priorisering av prosjekter for ny kraftproduksjon og grønn industri
- Organisering og kostnadsansvar - nett for havvind
- (Hvordan sikre) en god offentlig debatt om utvikling av et fornybart kraftsystem, inkl. lokal og nasjonal aksept for bruk av natur og arealer

Valdres Energi AS

Bjørge Brestad – konsernsjef

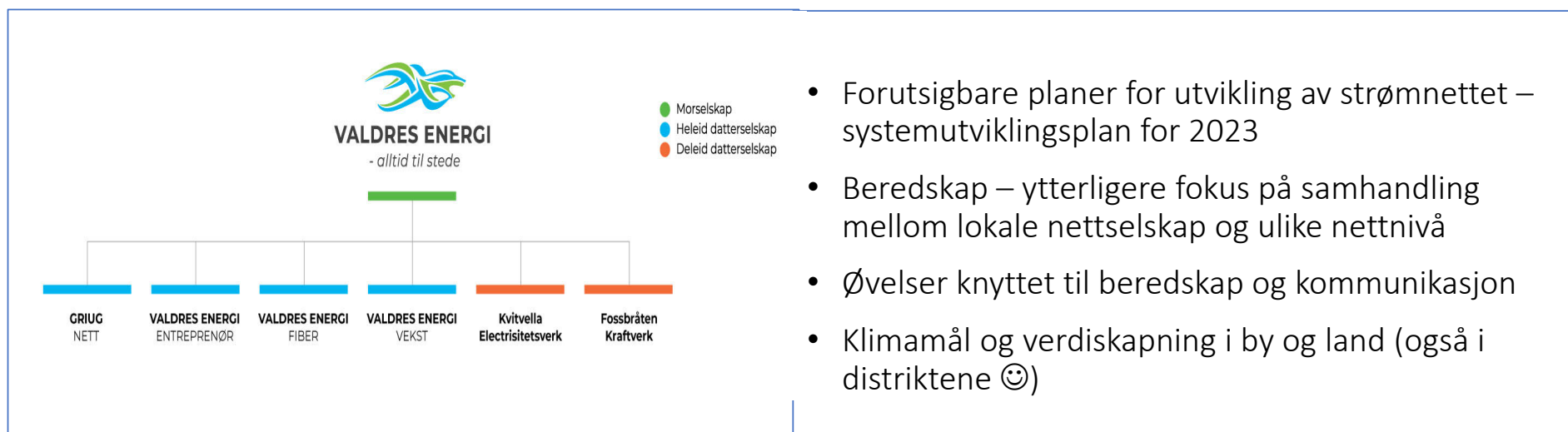

VALDRES ENERGI

- alltid til stede

Egen virksomhet

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Dagsaktuelle energipolitiske saker – f eks Beredskap
- Kommunikasjon og dialog – grensesnitt mot kunde og aktuelle aktører i bransjen

Statkraft

Birgitte Ringstad Vartdal, EVP Nordic

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

Egen virksomhet

- Europas største produsent av fornybar energi.
- Nasjonal vannkraft --> Internasjonalt energiselskap (også stor tilstedeværelse i Sverige) med betydelige vekstambisjoner globalt.
- Ca. 45 % andel av norsk magasinkapasitet.

- Nettutvikling
 - Kapasitet mellom prisområder
 - Tilknytning av nye kunder/kapasitet
- Systemdrift og systemutvikling
- Markedet virker(!)

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Hva skal til for å få riktige investeringer i nett og produksjon?
- Erfaringer fra priskrisen 2021-2022: Hvordan skape større tillit til markedet?
- Overordnede utfordringer med automatisert systemdrift og 15-minutters markeder
- Hvordan sikre stabile og gode rammebetingelser for systemutvikling?

Eviny

Ragnhild Janbu Fresvik, Konsernsjef

Egen virksomhet

- Vestlandets største fornybarselskap
 - 7,6 TWh middelproduksjon ambisjon om økning til 10 TWh 2030
 - Utvikling av kraft til industrielle formål
- 260.000 nettkunder i BKK
- Stor aktør innen Elektrifisering av transportsektoren – betydelig teknologimiljø

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

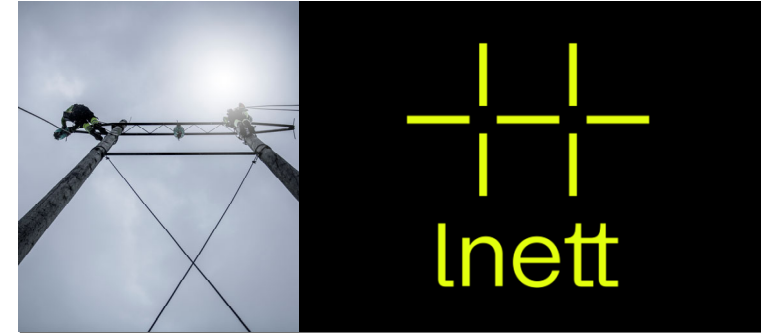
- Oppgradering Sima til NO2 til 420kV
- Fremdrift på Sogndal - Bergen (NO3 til NO5)
 - Vi har 3700MW fra NO5 til NO1, men maks 500MW til NO3 og NO2
- Effektiv kvalifisering til balansemarkeder og proaktivt bidra til utvikling av flere fleksibilitetsmarkeder

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Utvikling av fleksibilitetsløsninger (og markeder) for mer effektiv utnyttelse av dagens kapasitet og raskere tilkobling

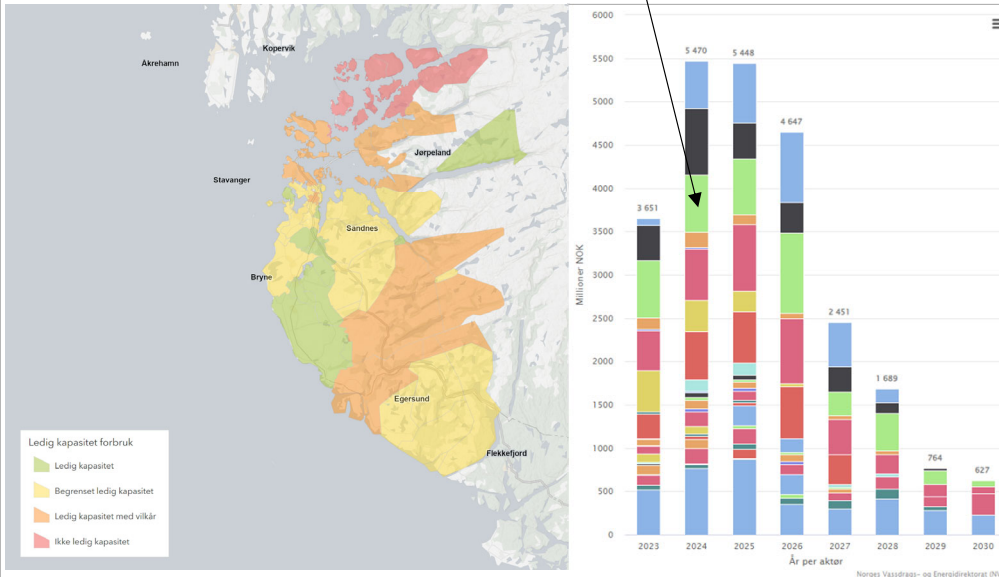
Lnett

Marianne Frøystad Ånestad
Konserndirektør infrastruktur og sirkulær energi (Lyse)
(styreleder Lnett)

Egen virksomhet

Lnett

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Samarbeid med DSOer i teknologi- og avtaleutvikling som skal til for å utnytte fleksible ressurser smart i nettet
- Fart i utbygging av transmisjonsnettet, samarbeid i regionale prosjekter
- Effektiv samhandling og utnyttelse av smarte muligheter ved tilknytninger over 1 MW

Statnett

Fleksibilitet som kilde til verdiskaping og forretningsutvikling

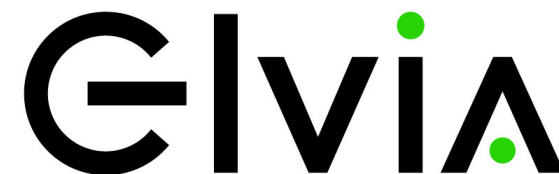
September 2023

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Transperans i analyser og behovsvurderinger bak prioriterte områder for utbygging av transmisjonsnettet
- Utnyttelse av fleksible ressurser for å maksimere kapasitet i nett

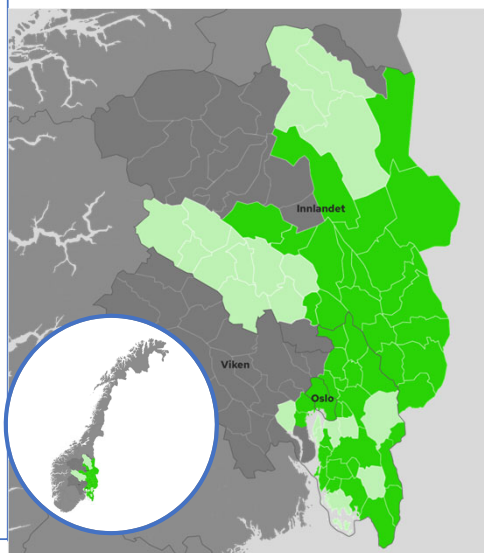
Elvia AS

Anne Sagstuen Nysæther, administrerende direktør

Egen virksomhet

- Nettselskap med 980 000 kunder på Østlandet
- En del av Eidsiva-konsernet, som er eid av Hafslund Eco og Innlandet Energi Holding
- Hovedkontor på Hamar, kontor på Skøyen

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Kapasitet i transmisjonsnettet på Østlandet – nettutbygging, nettutnyttelse og kundetilknytning
- Nettleie i transmisjonsnettet
- Samspill og ansvar i nettdriften med Systemansvarlig

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Kapasitet i transmisjonsnettet – samspill med og bidrag fra Statnetts ulike kundegrupper

Arva AS

Eirin Kjølstad Administrerende direktør

Egen virksomhet

- **Nord-Norges største nettselskap**, som i 125 år har utviklet og driftet et langt kraftnett i en krevende geografi i Nordland og Troms.
- **Stort press på kapasiteter** pga. stor etterspørsel etter effekt for avkarbonisering og etablering av ny, grønn industri – **flaskehals**er i både lokalt nett og sentralnett (tilknytningsstopp)
- Arva bygger **kompetanse og tar i bruk ny teknologi** for å utnytte eksisterende nett optimalt – for at samfunnet skal realisere størst mulig andel av lokale og nasjonale klimamål og mål om ny verdiskapning (Smart Senja, digitalisert Salten-nettet, etc.).

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Tilknytning av nytt forbruk og utnyttelse av eksisterende nettkapasitet på alle nettnivå. Samhandling Statnett som anleggseier, Arva og systemansvarlig.
- Realisering av ny produksjon i Nord-Norge. Finansieringsmodellen for sentralnettet er under «press» (omfordeling flaskehalsinntekter). Høye marginaltapsatser i nord passer ikke inn i det grønne skiftet.
- Samhandling, digitalisering, ny bruk av ny teknologi hos Kunden-Arva-Statnett. Arva har flere gode case som egner seg for å drive frem fremtidens samhandling mellom aktørene.

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Bruk av systemeiers virkemidler uavhengig av netteierskap, for å utnytte nettkapasiteten bedre

Truls Wickholm

Direktør Samfunnsbedriftene Energi

Egen virksomhet

- Arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for 52 kraftkonsern med kommunalt eierskap som har virksomhetsområder i hele verdikjeden
- Næringspolitisk arbeide for å sikre interessene for våre medlemmer som er mindre og mellomstore kraftselskap
- Sikre grunnlag for å opprettholde og utvikle næringsgrunnlag, også i distrikts-Norge

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

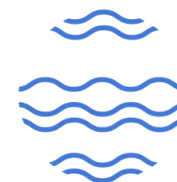
- Flaskehalsen – prisområder
- Velvilje overfor andre – Hvordan finne felles løsninger og ikke være utilnærmelige
- Betaler kraftprodusentenes for lite?

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Hvordan kan vi bygge det fremtiden trenger, der vi trenger det, fort nok?

Offshore Norge

Hildegunn T Blindheim, adm.dir Offshore Norge

OFFSHORE NORGE

Egen virksomhet

- Offshore Norge er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for selskaper som driver på norsk sokkel innen olje og gass, havvind, CO2-fangst og – lagring, hydrogen og havbunnsmineraler

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Tilgjengelig og stabil kraftforsyning
- Sikre nødvendig nettkapasitet og infrastruktur i tide
- Utvikling av hybrid/havnett

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Utvikling av hybrid/havnett, oppfølging av områdeplanene i lys av hvordan vi ligger ift kraftprod og nett som det er behov for, for å nå klimamål

Norsk Industri

Stein Lier-Hansen, adm. Dir.

Egen virksomhet

- Norsk Industri er den største landsforeningen i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).
- Vi representerer et stort mangfold av bedrifter over hele landet.
- Norsk Industri er en medlemsstyrt organisasjon. Våre standpunkter i den offentlige debatt utformes alltid i tett kontakt med medlemmer og tillitsvalgte.

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Opprettholde en nær dialog med Statnett etter at avtalene med kundeorganisasjonene ble sagt opp, finne gode forpliktende arenaer
- Rask nettutvikling, slik at næringsutvikling ikke hindres
- Reguleringsregimer for nettvirksomheten
- Tarifferingsmodeller som sikrer forutsigbarhet og konkurransekraft for industrien.

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Hvordan sikre finansiering av nødvendig nettutbygging i fremtiden, andre finansieringsmodeller?

Norsk Hydrogenforum

Ingebjørg Telnes Wilhelmsen, generalsekretær

Egen virksomhet

- Nasjonal bransjeforening for hydrogen og ammoniakk, som representerer hele verdikjeden fra produsent, distributør og til sluttbruker, i tillegg til teknologileverandører
- Pådriver for innfasing av utslippsfrie løsninger i de sektorene som er krevende å elektrifisere direkte (kraftkrevende industri, maritim, luftfart, jernbane og tungtransport)
- Mål om å bidra til **økt verdiskapning og reduksjon av klimagassutslipp**

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Rask utbygging av nett er helt avgjørende
- Hydrogen gir **fleksibilitet** i energisystemet og er en viktig del av løsningen. Her mangler det i dag incentiver.
- Prioritering av søknader om tilknytning
 - Modenhetskriterier er mer krevende for storskala hydrogenprosjekter
 - Reduksjon av klimagassutslipp – nytt kriterium

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Hvordan bidra til raskere utbygging og utnyttelse av nettet frem mot 2030. – Industriell symbiose, helhetlig tilnærming og hva industrien kan bidra med.

Fornybar Norge

Åslaug Haga, adm. direktør

Fornybar
Norge

Egen virksomhet

- En landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for **hele fornybarnæringen**, med medlemmer i hele verdikjeden, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere
- Fornybar Norge skal bidra til at Norge hurtigst mulig blir et **nullutslippssamfunn med vekst og verdiskaping** basert på fornybar energi, elektrifisering og annen utslippsfri energibruk.
- Fornybar Norge skal fremme **bærekraftige energiløsninger** og **sameksistens** med andre samfunnsinteresser.

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

Samarbeid om

1. tempo i utvikling av transmisjonsnett
2. utvikling av oppdaterte områdeplaner med regionale nettselskap, lokalt næringsliv og kraftprodusenter
3. digitalisering og automatisering for å hente ut mer fleksibilitet og bedre utnytte kapasiteten i sentralnettet og regionalnett
4. prioritering av automatisering av tilknytning på vilkår

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Samhandling for økt tempo i ny nettkapasitet

Forbrukerrådet

Fredrik Färber, Forbrukerpolitisk direktør

Egen virksomhet

- Vi skal sette forbrukerspørsmål på dagsorden og påvirke samfunnet i en mer forbrukervennlig retning
- Forbrukerrådets strømprisportal er navet for vårt engasjement innen strøm
- Representerer forbrukerne i nemnder, rettssaker og interessepolitisk

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Økt kompleksitet og høyere priser legger press på forbrukerne
- Skal energiomleggingen lykkes må forbrukerne være med på laget
- Derfor må utviklingen av energisystemet ha et tydelig forbrukerperspektiv

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Energisystemets funksjon for forbrukere

Distriktsenergi

Knut Lockert, daglig leder

Egen virksomhet

- En stemme for de små og mellomstore energiselskapene
- Jobber for likere nettleie, innovasjon og lokal verdiskaping, samt nettselskapenes rammebetingelser
- Styrke medlemsbedriftenes posisjon i eget distrikt

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Hvordan øke nettkapasiteten og få opp farten på nettutbyggingen
- God dialog og samhandling
- Et kostnadseffektivt Statnett

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Hvordan kan man på raskeste og mest effektive måte redusere prisforskjellene mellom områder i Norge?

Aneo – deltar ikke 9.11

Gunnar Hovland, konsernsjef (påtroppende)

Egen virksomhet

- Nordisk konsern med virksomhet i fornybar energi
- Fullintegret med virksomhet innen produksjon, energieffektivisering og elektrifisering
- Lønnsom energiomstilling for kunder, samfunn og eiere

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- At vi og våre kunder får nok nett til å kunne produsere og forbruke mer fornybar energi
- At Statnett fortsetter å aktivt bidra til mer effektiv utnyttelse av eksisterende nett - også gjennom å jobbe for regulatoriske rammer for å muliggjøre håndtering av effektubalanser i lavere nett (DSO)
- At Statnett driver sin virksomhet så effektivt at nettleien, til oss og våre kunder, holdes lave

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Hvordan energipositive nabolag kan bidra til bedre utnyttelse av eksisterende nett

Yara International – deltar ikke 9.11

Magnus Krogh Ankarstrand, EVP, Corporate Development

Egen virksomhet

- Et av verdens mest globale gjødselselskap med 26 fabrikker og salg i 140 land.
- Siden 1905 har vi utviklet løsninger som både øker produktiviteten og gjør landbruket mer bærekraftig også gjennom digitale løsninger og har redusert egne utslipp med om lag 45 prosent siden 2005.
- Gjennom ren ammoniakk produksjon vil vi bidra til å utvikle nye verdikjeder for hydrogen og ammoniakk innenfor skipsfart og som energibærer

SIO

Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Statnett sitter med nøkkelen til store deler av det grønne skiftet i Norge. For Yara er tilgang på tilstrekkelig nettkapasitet avgjørende for å kunne realisere utslippskutt fra vår produksjon gjennom elektrifisering.
- Statnetts utviklingsplaner gir gass til eller bremser opp investeringer i norsk industri, både for Yara og andre.
- Forutsigbarhet og sammenheng med kraftproduksjon

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

Equinor ASA – deltar ikke 9.11

Kjetil Hove, EVP Utvikling og Produksjon Norge

Egen virksomhet

- Equinor er et internasjonalt energiselskap som har forpliktet seg til langsiktig verdiskapning i en lavkarbon-framtid.
- Vårt formål er å omdanne naturressurser til energi for mennesker og framgang for samfunnet.
- Equinors portefølje inkluderer olje og gass, fornybar energi og lavkarbonløsninger, og selskapet har ambisjoner om å bli et klimanøytralt selskap innen 2050.

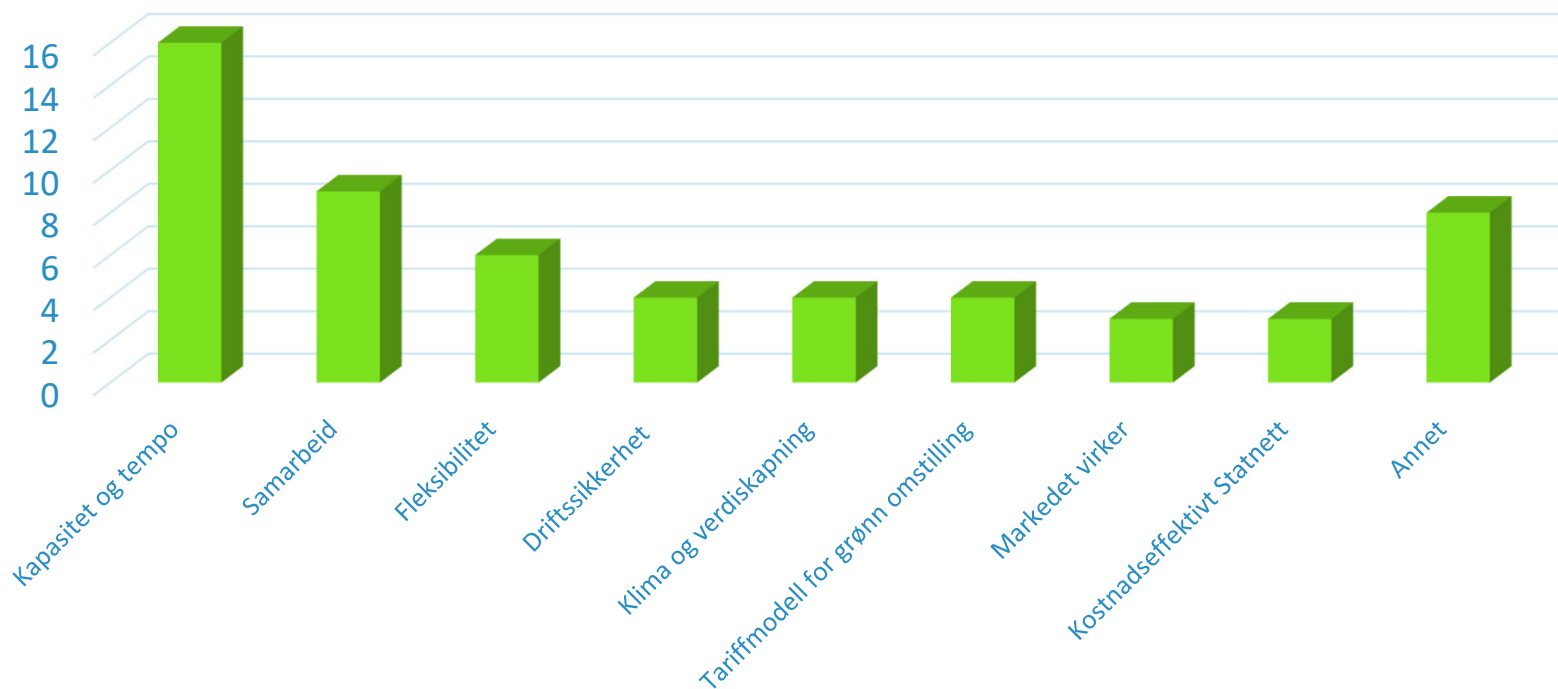
Hva er de tre viktigste temaene for din virksomhet overfor Statnett?

- Elektrifisering av anlegg og installasjoner, og tilgang til nett/strøm, er helt avgjørende for å nå klimamålene i 2030.
- Nok nett og strøm til nye lavkarbon industriarbeidsplasser
- Havnett/hybridforbindelser - og hvordan dette utvikles i samarbeid med havvindutbyggerne

Innspill til tema for Strategisk kundeforum 2024

- Samarbeid for å sikre strøm til avkarbonisering av eksisterende industri og ny industri/arbeidsplasser.

Oppsummert – de viktigste områdene for dere

Uhøytidelig oppsummering av innspillene på foregående plansjer

Agenda

SAK NR.	SAK	ANSVARLIG	Tidspunkt
2023-01-00	Åpning av møtet	Hilde Tonne	14:00
HOVEDTEMAER			
2023-01-01	Mandat – hva Statnett ønsker å få til	Gunnar Løvås	14:10
2023-01-02	Pecha Cucha – din virksomhet og det viktigste overfor Statnett Alle får 3 min til presentasjon "runde rundt bordet i møtet".	Alle	14:15
PAUSE 10 MIN kl. 15:15			
2023-01-03	Refleksjoner etter Høstkonferansen Summing i grupper, oppsummering deles i plenum.	Alle	15:25
2023-01-04	Avslutning og takk for i dag	Hilde Tonne og Gunnar Løvås	15:55

Refleksjon etter Høstkonferansen, Strategisk kundeforum og nye bekjentskap

Statnett

Etter inntrykk gjennom dagen...

- Er Statnetts strategi offensiv nok?
- Hvordan kan dere bidra til å møte omstillingen enda raskere?
- Har dere ideer om hvordan Statnett kan gjøre ting på en annen måte?

Møtedatoer for 2024

Møte #	Tid og sted
1	14. Februar, kl. 12 – 14 hos Statnett i Nydalen
2	30. Mai, kl. 12 – 14 hos Statnett i Nydalen
3	September – ny doodle kommer pga. foreslåtte datoer ikke passet for mange
4	I forbindelse med høstkonferansen som i år

Takk for i dag og vel hjem!

Medlemmer i Strategisk kundeforum	Person og rolle
Organisasjoner	
Distriksenergi	Knut Lockert, daglig leder
Forbrukerrådet	Fredrik Färber, direktør
Fornybar Norge	Åslaug Haga, daglig leder
Norsk hydrogenforum	Ingebjørg Telnes Wilhelmsen, generalsekretær
Norsk Industri	Stein Lier-Hansen, daglig leder
Offshore Norge	Hildegunn Blindheim, daglig leder
Samfunnsbedriftene Energi	Truls Wickholm, direktør
Nettselskap	
Arva	Eirin Kjølstad, daglig leder
Elvia	Anne Nysæther, daglig leder
Lnett AS	Marianne Ånestad, styreleder
Produsenter	
Aneo	Gunnar Hovland, daglig leder , ikke tilstede 9.11
Eviny	Ragnhild Janbu Fresvik, daglig leder
Statkraft	Birgitte Ringstad Vartdal, konserndirektør
Valdres Energi	Bjørge Brestad, daglig leder
Store forbrukere	
Equinor	Kjetil Hove, konserndirektør, ikke tilstede 9.11
FFI	Thor Magnus Rovik, norgessjef
Freyr Batteries	Birger Steen, daglig leder, ikke tilstede 9.11
Gassco	Frode Leversund, daglig leder
Norsk Hydro	Arvid Moss, konserndirektør
Yara	Magnus Ankarstrand, konserndirektør, ikke tilstede 9.11